

# Izdajanje podatkov zemljiškega katastra odvetnikom

Izpostave geodetskih uprav po pravnem navodilu glavnega urada Geodetske uprave Republike Slovenije zavračajo odvetnikom izdajo podatkov iz zemljiškega katastra z imenom lastnika, tudi če jih potrebujejo v procesih pri zastopanju stranke. V primerih, ki jih obravnavam, so se odvetniki sklicevali na 10. člen Zakona o odvetništvu (Uradni list RS, 1993, št. 18) in zahtevi za izdajo podatkov za določenega lastnika priložili tudi pravnomočno sodbo o plačilu dolga, za izterjavo katerega je odvetnik potreboval podatke o dolžnikovih nepremičninah. Izpostave Geodetske uprave Republike Slovenije so zahteve (ne izdajo podatkov) zavrnila z odločbo in zavrnitev zelo zanimivo obrazložile. Na primer: v skladu z 22. in 23. členom Zakona o geodetski službi se podatki evidence zemljiškega katastra izdajajo le strankam, stranka pa je praviloma lastnik ali pooblaščenec. Sledijo obrazložitve, da podatki o lastništvu niso osnovna evidenca zemljiškega katastra(1), da so le prevzeti ali privzeti iz zemljiške knjige, da so podatki o lastništvu v zemljiškem katastru neusklajeni z zemljiško knjigo in podobno. Vse take obrazložitve bi zlahka obrazložili, toda niso bistvene.

Zavrnitev podatkov odvetnikom temelji na trditvi, da so osebni podatki lastnika zemljišča "prevzeti" iz zemljiške knjige, geodetski upravni organ je torej uporabnik teh podatkov in ne upravljalec. 10. člen Zakona o odvetništvu namreč obvezuje le upravjalce in ne uporabnikov zbirk podatkov posredovati odvetnikom tudi osebne podatke, kadar jih potrebujejo v procesih v okviru zastopanja stranke. Pri tem pa je zanimivo, da Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, 1990, št. 8, 1991, št. 19) ne pozna prevzemanja podatkov. Zakon opredeljuje vzpostavitev, zbiranje ali pridobitev, vodenje, vzdrževanje, obdelovanje, upravljanje, posredovanje in uporabo podatkov.

Zaradi nesporazuma glede razumevanja in uporabe navedenih določil sem zaprosil za pojasnilo Ministrstvo za pravosodje. Sporočili so (navajam le povzetek (2)), "da je geodetski upravni organ upravljalec zbirk podatkov o zemljiških parcelah in je zato dolžan posredovati osebne podatke vsem uporabnikom (tudi odvetnikom), če imajo za pridobitev osebnih podatkov podlago v zakonu". Odvetniki nedvomno imajo podlago v zakonu za pridobitev osebnih podatkov od upravjalca zbirk podatkov.

Podatki zemljiške knjige so deklarirani kot javni (1. člen Zakona o zemljiški knjigi). Zakon o zemljiškem katastru take določbe nima (več), leta 1974 to ni bil problem. Kdaj bomo ustrezno uredili izdajanje podatkov tudi za zemljiški kataster, ni znano. Toda od vzpostavitve katastra se je izdajanje podatkov obravnavalo enako, podatki so bili javni, ker sta zemljiška knjiga in zemljiški kataster le tako lahko izpolnjevala svojo pomembno funkcijo, varstvo in zaščito lastnine. Po uveljavitvi Zakona o varstvu osebnih podatkov pa je prišlo do zmede. Geodetske uprave so izdajale in še izdajajo posestne liste, lastniške liste in odločbe s podatki lastnikov in matičnimi številkami lastnikov brez privolitve lastnikov (moral bi imeti pisno privolitve), npr. odvetnikom izdajo zavračajo, čeprav imajo za zahtevo zakonsko podlago. Nasprotno, katerikoli

zemljiškoknjižni izpisek dobim brez vsakega vprašanja. Ker se podatki v obeh evidencah dopolnjujejo, v delu so celo enaki, bi bilo logično, da se podatki zemljiškega katastra izdajajo vsaj pod enakimi pogoji kot podatki zemljiške knjige.

Trditev, da podatki o lastništvu niso osnovna evidenca zemljiškega katastra, je napačna. Že prvi člen Zakona o zemljiškem katastru določa podatke, ki se vodijo o zemljišču, in kot take določa tudi podatke o nosilcih stvarnopravnih pravic, lastnikih. Tretji člen Zakona o zemljiškem katastru določa, da zadeve zemljiškega katastra opravlja geodetski upravni organ. V poglavju IV ureja vzdrževanje zemljiškega katastra, spremljanje in ugotavljanje sprememb ter njihovo izvedbo v operatu. Vzdrževanje zemljiškega katastra nalaga geodetskemu (občinskemu) upravnemu organu. Z drugimi besedami, geodetski upravni organ upravlja in je upravljalec zbirke podatkov, določene z Zakonom o zemljiškem katastru.

Res je, da Geodetska uprava Republike Slovenije evidentira podatek o lastništvu na podlagi sklepa zemljiške knjige o vpisu spremembe lastništva v zemljiški knjigi. Če se podatek vpiše na podlagi listine pristojne službe, to ni „prevzemanje“ podatkov. Nihče ne trdi (mogoče pa še bo), da Geodetska uprava Republike Slovenije prevzema podatke o poteku meje, ki jo je določilo sodišče. Izraz prevzemanje podatkov smo začeli uporabljati pri koncipiranju skupne računalniške baze zemljiškega katastra in zemljiške knjige, pri čemer naj bi vsaka vzdrževala le podatke, za katere je pristojna, in ostale podatke, potrebne za celovitost izdanega podatka, prevzemala. Prevzemanje bi lahko bilo tudi ročno, toda smotno bo šele, ko bo taka baza vzpostavljena. Najbrž pa bi bilo prav tudi tako možnost v novem Zakonu o zemljiškem katastru že pred tem urediti?

Pri pripravi Zakona o geodetski dejavnosti ves čas opozarjam na delikatnost izdajanja podatkov. Toda najnovejši osnutek spet po nepotrebnem vsebuje pojasnilo, da zemljiški kataster podatke o lastnikih prevzema iz zemljiške knjige. Že pred leti sem v članku O varstvu osebnih podatkov v katastru (3) zapisal, da si je v Avstriji geodetska služba zagotovila tudi izdajanje osebnih podatkov, tako da so v svojem zakonu določili, da nekatere določbe Zakona o varstvu podatkov za izdajanje osebnih podatkov iz zemljiškega katastra ne veljajo. Zakaj ne bi tudi pri nas uredili na podoben način.

#### **Opombe:**

- (1) Zemljiška knjiga je bila vzpostavljena na podlagi podatkov zemljiškega katastra.
- (2) Dopis lahko na željo v celoti posredujem.
- (3) Pravna praksa, 1994, št. 15

*Božo Demšar*  
*Geodetska uprava Republike Slovenije, Ljubljana*

*Prispelo za objavo: 1998-01-27*